МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

МАТЕРІАЛИ VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ Й МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МОВ У КОНТЕКСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР

Умань

4 квітня 2024 р.

УДК 81’25: 81: 371. 2: 82. 09

Рекомендовано до друку вченою радою факультету менеджменту Уманського національного університету садівництва (протокол № 4 від 11 квітня 2024 р.)

Редакційна колегія:

ВЕРНЮК Н. О.	– к.е.н., доцент, декан факультету менеджменту Уманського НУС;
КОМІСАРЕНКО Н. О.	– к.пед.н., доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов Уманського НУС;
КАРИЧКОВСЬКИЙ В. Д.	– д.пед.н., професор кафедри позашкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;
КАЗАК Ю. Ю.	– доктор філософії, доцент, доцент кафедри теорії та практики іноземних мов, в. о. декана факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
ПОСТОЛЕНКО І. С.	– к.пед.н., доцент, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
КАРИЧКОВСЬКА С. П.	– к.пед.н., доцент, доцент кафедри української та іноземних мов, заступник декана факультету менеджменту з наукової роботи Уманського НУС;
БЕЧКО Я. В.	– к.філол.н., доцент, доцент кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету садівництва.

За достовірність та оригінальність поданих матеріалів конференції відповідальність несуть автори публікацій. Редакція не несе відповідальності за професійно-змістовну коректність матеріалів, що публікуються та коректність посилань на літературні джерела, інтернет-ресурси, що містяться у тексті тез.

Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 04 квітня 2024 р. / М-во освіти і науки України, УНУС, ф-т менеджменту, кафедра української та іноземних мов. – Умань : ВІЗАВІ, 2024. – 74 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір», що відображають наукові, методичні та прикладні результати досліджень. Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються проблемами лінгвістики, педагогіки та методики викладання мов.

© Уманський НУС, 2024

ЗМІСТ

Бечко Я.В.
ВІДОБРАЖЕННЯ СИСТЕМИ ЗНАЧЕНЬ ПОЛІСЕМАНТИЧНОЇ ЛЕКСЕМИ АНГЛ. *FIRE* У ФРАЗЕОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТІ ……..… 5

Білецька І.О.
СТАТУС ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПРОЦЕСАХ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ……. 9

Verbytskyi S.
HARMONIZATION OF EN EUROPEAN STANDARDS: SPECIFIC PROBLEMS IN TRANSLATION……. 12

Заболотна С. С., Паладьєва А. Ф.
КОНЦЕПТ «ПРОСТІР» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ…… 15

Заболотна С. С., Паладьєва А. Ф.
ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЙ МЕТАФОР…… 18

Ivashkovska L., Postolenko I.
THE USE OF COLLABORATIVE LEARNING FOR DEVELOPING SPEAKING SKILLS 20

Каричковський В. Д., Каричковська С. П.
ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ……. 23

Комісаренко Н.О.
МОВНА ДЕВІАЦІЯ ЯК ТЕРМІН ЛІНГВІСТИКИ І ЛІНГВОДИДАКТИКИ……. 26

Лазарєв О. В.
ПІЗНАВАЛЬНА САМОСТІЙНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ……. 29

Лаухіна І.С.
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСВОЄННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ…… 32

Melnyk M., Levchuk O.
THE IMPACT OF GAMIFICATION ON THE SECONDARY SCHOOL LEARNERS' GRAMMAR PROFICIENCY……. 38

Мовчан Л. В.
НАЙКРАЩІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ…….. 41

Олійник О.О.
APPLICATION OF AI TECHNOLOGIES IN TEACHING AND LEARNING ESL…….. 46
Павлюк В.І.
ДО ПИТАНННЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ…….. 49
Пілюгіна Т.В.
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ……... 51
Процько Є.С.
ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ… 55
Соловей А.Ю.
INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING ENGLISH IDIOMS…… 59
Фернос Ю. І.
РОЗШИРЮЮЧИ ГОРИЗОНТИ: ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ ОБІЗНАНОСТІ У НЕМОВНИХ ЗВО…… 62
Чичук Д.А., Гембарук А. С.
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ…….. 69
Chuchmii I.
DUAL VOCATIONAL EDUCATION: HISTORY AND DEVELOPMENT…….. 71

І.О. Білецька
д.пед.н., професор кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

СТАТУС ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПРОЦЕСАХ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сучасна англійська мова – це радше сім'я мов, ніж одна мова [5, с. 89], і, власне, термін «англійська мова» – це вже не лише найменування державної мови Великої Британії, США та інших англомовних країн, але й позначення глобального мовного простору, що включає різнорідні за змістом, функціями та формами мовні процеси.

За останні три десятиліття глобалізація англійської мови стала однією з основних тем соціолінгвістичних досліджень багатомовності, яка є результатом радикальних змін у соціально-економічному та суспільно-політичному житті сучасного світ. Серед найбільш злободенних напрямів цих досліджень важлива роль належить вивченню статусу та функціонування англійської мови у процесах лінгвістичної глобалізації. У руслі розглянутої проблеми виділяються дві основні тенденції глобалізації: гомогенізація життєвого світу, звернення до загальних культурних цінностей, прагнення все універсалізувати і, поряд з цим, зростаюча взаємозалежність, інтеграція окремих форм суспільної свідомості, що впливають на процеси формування єдиного, цілісного універсального соціуму [6, с. 6].

З початку 1980-х років різні аспекти статусу та функціонування регіональних, національних та територіальних варіантів англійської мови досліджуються багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими (О. Семенець (1985), А. Девіс (1989), Д. Кристал (1997), Т. МакАртур (1998), Дж. Брат-Гріффлер (2002), Дж. Дженкінс (2003), Г. Мелчерс та Ф. Шоу (2003), Д. Греддол (2006), Р. Местрі (2008) та ін.). Автори не тільки пропонують опис різновидів англійської мови, а й розробляють питання контактної лінгвістики,

корпусної лінгвістики, соціолінгвістичної варіативності, цільових установок та методики викладання нових варіантів англійської мови [1, с. 368], міжнаціональної та міжкультурної комунікації.

При всій різноманітності теоретичних концепцій, що розкривають тенденції розвитку глобальної англійської мови, виділяють три найбільш суттєві підходи: по-перше, це засноване на ідеях Б. Качру уявлення про взаємозв'язок традиційних та нових варіантів «англійських мов світу» – World Englishes. Причому, в більшості випадків, терміном World Englishes позначають не такі національні варіанти англійської мови у традиційних регіонах західного світу, як британський, американський чи австралійський, а нові варіанти, що розвиваються в країнах Азії та Африки, Карибського басейну та Океанії: Barbadian English, Cameroonian English, Hong Kong English, Japanese English і т. ін. [2, с. 15].

По-друге, це розроблена на початку 1990-х років. Р. Філіпсоном політично мотивована теорія мовного імперіалізму англійської мови як інструменту світового панування англомовних країн і, перш за все, США. Відповідно до цієї теорії, мовне домінування англійської мови пояснюється нерівністю, що забезпечується наданням великих матеріальних ресурсів та привілеїв англійській мові та тим, хто нею володіє. У концепції «мовного геноциду» Р. Філіпсона пропонується підхід, згідно якого взаємини між мовою всесвітнього спілкування й іншими мовами та культурами розглядаються на основі домінування першої, наслідком чого є втрата іншими етнокультурними мовами ідентичності. Інструментом цього процесу виступають механізми символічного придушення, заміни, виключення інших мов. Р. Філліпсон критикує спроби ототожнення глобальної англійської мови та прогресу, який загрожує загибеллю інших мов і не є природним вибором на користь прогресу [4, с. 107].

За останні 10-15 років оформився третій напрямок, у фокусі досліджень якого – мовна практика окремих соціальних колективів. Позицію цього

напряму висловлює А. Пеннікук, досліджуючи трансгресивну та перформативну функції локальних різновидів англійської мови (global Englishes) у таких транснаціональних контекстах глобалізації, як економічна міграція, освіта, міжкультурна комунікація, Інтернет, засоби масової інформації, міжнародний транспорт тощо. Перший базовий аргумент цього напряму: мову слід розглядати як соціальний акт, матеріальну частину соціального та культурного життя, а не абстрактне явище [7, с. 2]. Мову необхідно вивчати в локальному контексті, тому, незалежно від того, наскільки глобальною може бути мова, вона реалізується в локальній практиці [7, с. 128]. Другий аргумент А. Пеннікука полягає в тому, що транскультурна та трансгресивна взаємодія в різних видах дискурсу веде до створення мовних норм через практику локальних контекстів, причому нормативність проявляється не на схожості, а відмінності мовних форм [7, с. 37].

В основі трьох зазначених вище підходів, що характеризують природу глобальної англійської мови, лежать відмінності, зумовлені доцентровими і відцентровими тенденціями у глобальному поширенні англійської мови, які відбиваються у протиставленні її як єдиної мови у сучасному світі (World English) й англійської мови як набору варіантів англійської, що незалежно розвиваються (World Englishes).

Список використаних джерел:

1. Bolton K. World Englishes. *The handbook of applied linguistics*. Blackwell Publishing Ltd, 2004. P. 367–396.

2. Bonnici L. M. Variation in Maltese English: The interplay of the local and the global in an emerging postcolonial variety. Davis, 2010. 360 p.

3. Butler S. Corpus of English in Southeast Asia: implications for a regional dictionary. Manila : The Macquarie Dictionary Company Limited, 1997. P. 103–124.

4. Jambor P. Z. English Language Imperialism. Points of View. *The Journal of English as an International Language*. 2007. Vol. 1. P. 103–123.

5. Jones S. As You Like It. Catching up in an age of Global English. London : Demos, 2007. 117 p.

6. Leung H. H. Prologue: Imagining Globalization through Changes in Place. *Imagining Globalization: Language, Identities and Boundaries.* Palgrave MacMillan, 2010. P. 4–15.

7. Pennycook A. Language as a local practice. London : Routledge, 2010. 174 p.

Sergii Verbytskyi
PhD, Engineering, Head of the Department of Informational Support, Innovative Providing, Standardization and Metrology of the Institute of Food Resources of NAAS, Kyiv, Ukraine

HARMONIZATION OF EN EUROPEAN STANDARDS: SPECIFIC PROBLEMS IN TRANSLATION

The harmonization of National Standards with International standards and European standards EN is already a fact, since a significant part of the array of food product standards and standards for methods for determining their physical, chemical, sensorial and other parameters have been successfully harmonized. Harmonization has been carried out with such categories of standards as EN, Codex Alimentarius, ISO, EN, IDF, etc. In particular, regulatory documents have been harmonized and made available for use, which standardize methods for monitoring food product indicators in order to identify deliberate falsifications [1, 4].

Proper harmonization of International and European standards in Ukraine requires a rational determination of an expedient form of harmonization within the framework of DSTU 1.7: 2015 “National standardization. Rules and Methods for Adopting of International and Regional Normative Documents” [2], providing for various options for the adoption and application of international and regional standards in Ukraine, namely: “validation”, “cover” and “reedition”. In case of